

Ob koncu šolskega leta

Šolsko leto 1977-78 je pri kraju. Na šolah vseh vrst in stopenj se je pouk že zaključil, učence, dijake in šolnike čakajo še razredni in usposobljenostni izpiti ter velike mature. Slednje bodo prihodnji mesec. Na mnogih šolah so te dni v teku zaključne prireditve, starši in prijatelji mladine pa si lahko ogledajo razstave ročnih del in risb.

Za šolsko leto, ki se je pravkar zaključilo, je bilo predvsem značilno, da se je nadaljevalo izvajanje reforme, katere glavni namen je postopno odpravljati pregrade, ki so obstajale in še vedno obstajajo med šolo in družino, med šolo in družbo. Namen je seveda vse hvale vreden, vendar dosedanje izkušnje kažejo, da si reforma v tem pogledu le z velikimi težavami utira pot v vsakdanje življenje in da se pojavljajo tudi določeni nevarni odkloni.

Najprej je treba ugotoviti, da nekateri starši — tudi slovenski — popolnoma napačno tolmačijo vsebino reforme, saj si domišljajo, da jim ta odslej zagotavlja glavno besedo v šolskem življenju, da jim priznava nekakšno »vlogo gospodarjev«. Jasno je, da ima takšno prepričanje predvsem za posledico, da starši oziroma njihovi zastopniki v raznih šolskih organih podležejo skušnjavi, da branijo za vsako ceno vse učence in dijake in pri tem — kar je najhujše — opravičujejo tudi lenobo. Če je učenec ali dijak len — tako na žalost modrujejo marsikateri starši — so krivi šolniki, ki učenca in dijaka ne »razumejo«, s svojimi ukrepi žalijo in utesnjujejo njegovo osebnost itd. Gre torej za povsem zgrešeno prepričanje, da učenje nikakor ne more biti resno in celo garaško delo, ki zahteva truda, požrtvovalnosti in odpovedi, kar vse skuša sedanja potrošniška in v uživanje usmerjena družba odpraviti.

V resnici pa še vedno popolnoma držijo stara spoznanja, da je le s trudom, požrtvovalnostjo in odpovedmi moč nekaj zares dobrega in trajnega doseči v življenju, kar velja tako za posameznika kot za družbo. Starši naj zato predvsem skrbijo, da bodo njihovi otroci v šoli »delali«, s čimer bodo najučinkoviteje pomagali šolnikom pri odpravljanju njihovih dolžnosti in s tem šolnike same vzpodbujali k večji angažiranosti.

Pri izvajanju šolske reforme predstavljajo poglavje zase učenci in dijaki, ki so iz tega ali onega razloga že pod vplivom potrošniške miselnosti, o kateri smo pravkar govorili. Odtod tudi zgrešeno poimenovanje odnosov učenec - šolnik, ki je ena glavnih hib v sedanjem šolskem življenju

(dalje na 2. strani)

ODLOČITEV PRI REFERENDUMU

Kot drugd pod državi bo tudi v Furlaniji - Julijski krajini v nedeljo, 11. t.m., referendum, ki je bil razpisan, potem ko je radikalna stranka zbrala tolikšno število podpisov volilnih upravičencev, kot ga za referendum določa republiška ustava. O čem se morajo prihodnjo nedeljo izreči volivci in volivke? Skušali bomo v tem stavku nekoliko podrobneje odgovoriti na to vprašanje, ker je znano, da mnogi sploh ne poznajo vprašanja, ki bo v nedeljo predmet referendumu. Kot beremo v dnevnikih, so vodstva vsedržavnih strank nekoliko v skrbeh, ker se utegne zgoditi, da volilna udeležba ne bo tako množična, kot je bila na primer pri referendumu o razporoki leta 1974 ali na političnih in upravnih volitvah.

Predmet nedeljskega glasovanja — volišča bodo odprta tudi v ponedeljek, 12. t.m., do 14. ure — bosta dva vsedržavna zakona: zakon o javnem redu iz leta 1975, znan tudi kot »zakon Reale« po tedanjem pravosodnemu ministru, republikancu Realeju, in zakon o financiranju političnih strank iz leta 1973. Na referendumu se bodo volivci morali izreči, ali so za odpravo teh zakonov ali ne. Če je volivec za odpravo zakonov, bo na glasovnici prečrtal natisnjeni »DA«, če je proti, pa bo prečrtal natisnjeni »NE«.

»Zakon Reale« je bil odobren v parlamentu po obsirni in tudi razburkani razpravi, ki se je v italijanski javnosti začela precej let prej. Za tedanjo vladno in parlamentarno večino je bilo odločilno dejstvo, da se je po vsej državi nevarno razširila teroristična dejavnost, ki ji državne oblasti

niso bile kos s tedanjo kazensko zakonodajo. Zakon Reale predvsem priznava večje pristojnosti in pravice policijskim silam pri preganjanju in odkrivanju zlasti politično obarvanega kriminala, kar naj bi omogočilo učinkovitejši nastop proti terorizmu. Na ta način so seveda bile omejene nekatere pravice, ki jih je dotedanja zakonodaja priznavala ljudem, ki so bili osumljeni, da so zagrešili kako kaznivo dejanje ali pa za takšno dejanje tudi že uradno obtoženi. Smisel in glavni namen novega zakona je zlasti bil, da se po možnosti preprečijo atentati na demokratične državne institucije, oziroma da se organizatorji in izvrševalci takih atentatov pravočasno odkrijejo in primerno kaznujejo. Takratna leva opozicija je bila odločno proti temu zakonu ter ga žigosala za reakcionarnega, češ da spravlja v nevarnost civilne svoboščine. Proti zakonu Reale pa so bili tudi misovci, saj ta zakon med drugim predvideva strožje kazni za tiste, ki skušajo obnavljati fašistično stranko, oziroma ustanavljajo organizacije, ki so po svoji sestavi in vsebini fašistične narave.

Ne glede na resnične razloge, zaradi katerih so se radikalci tako zavzeli za razpis referendumu, ki naj odpravi ta zakon, je treba priznati, da predstavlja zakon Reale v načelnem pogledu korak nazaj na področju čedalje večjega uveljavljanja civilnih svoboščin, a ne toliko zaradi svoje vsebine — saj je jasno, da demokracija ni cunjna in da se mora za vsako ceno braniti — temveč zaradi stanja, v katerem se nahaja

(Dalje na 2. strani)

Prvi umor Rdečih brigad v naši deželi

Kljub cestnim blokom v vsej videmski pokrajini še ni nikakega rezultata v lovu na morilce jetniškega narednika Antona Santora v Vidmu. Ubit je bil v torek zjutraj pred jetnišnico v ulici Spalato, ko je bil komaj prišel iz svojega stanovanja, ki je oddaljeno kakih 20 metrov od jetnišnice, Približala sta se mu nek mladenič in neko dekle in od čisto blizu izstrelila vanj tri ali štiri krogle. Potem sta pobegnili z avtom, s katerim sta ju čakala dva pajdaša na vogalu ulic Spalato in Albona. Narednika so takoj odpeljali v bolnišnico, vendar je že na poti izdihnil. 52-letni narednik Santoro je bil znan po svoji vnemi za strogo disciplino v jetnišnici. Pretekli mesec je bila v njej zaključena preiskava, v katero je bilo

pritegnjenih med drugimi devet jetniških paznikov in deset jetnikov pod obtožbo razpečavanja mamil, ponarejenih bankovcev in dajanja potuhe nekaterim jetnikom. Štirje pazniki so bili aretirani in so še zdaj zaprti. Sam narednik Santoro je izročil policiji ponarejene bankovce, ki so krožili po zaporu in pomagal odkriti krivce.

Preiskava o atentatu nanj se obrača v vse smeri. Pri tem upoštevajo preiskovalci posebno tudi udeležbo neke ženske pri atentatu. Očividci so njo in drugega morilca precej natančno opisali.

Narednik Santoro si je 22. marca letos zlomil prst na desni roki v pretepu z nekim jetnikom, ki se ni hotel vrniti v celico

(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 11. junija, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Nediški zvon. 10.15 Vedri zvoki. 10.30 Poimenovanje osnovne šole v Nabrežini po Virgilu Ščeku. 10.00 Poročila. 11.05 Mladinski oder: »Puška z dimnikom«. 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.20 Poslušajmo spet. 14.00 Poročila. 15.00 Nedeljsko popoldne.

:: PONEDELJEK, 12. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Pevci. 9.30 S kuhinjo po svetu (Ivana Suhadolc). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Biti ženska. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Poslušali boste. 13.00 Poročila. 13.15 Zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Roman. Miško Kranjec: »Strici so mi povedali«. 14.30 Glasba. 15.00 Glasbeni ping pong (Ivan Peterlin). 15.30 Poročila. 16.30 Mladi izvajalci. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert. 17.35 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Čas in družba. 18.20 Klasični album.

:: TOREK, 13. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Glasbena kronika. 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert - vmes (10.35 cca): Pismo Marie Isabelle Marenzi (Lelja Rehar). 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Roman. »Strici so mi povedali« - II. del. 14.30 Motivi iz filmov. 15.30 Poročila. 15.35 Top lestvica (Peter Švigelj). 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert: Vivaldi: Koncert v e duru. »Pomlad«. 17.35 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Pravorečje. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

:: SREDA, 14. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Lahka glasba. 9.30 Roža mogota (Irena Žerjal). 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 11.00 Ljudje. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Pričevanje o našem jeziku in naši zgodovini. 12.10 Pojmo po naše. 13.00 Poročila. 13.15 Naši zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Roman. »Strici so mi povedali«. 14.30 Kličite Trst 31065. 15.30 Poročila. 16.30 Otroci pojo. 17.00 Poročila. 17.05 Mladi. 17.20 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Beneška očet«. Napisal Izidor Predan.

:: ČETRTEK, 15. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Vam ugaia jazz? 9.30 Mali oglasi. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 11.05 Družina (Ljode Zupančič). 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.30 Plošča. 13.15 »Primorska poje«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 »Strici so mi povedali«. 14.30 Evergreeni. 15.30 Poročila. 15.35 Kaj je novega v diskoteki (Alojz Valič). 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.00 Poročila. 17.05 Duo Agostini-Gulli. 17.35 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Slovenska književnost. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

:: PETEK, 16. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Tuji pevci. 9.30 Iz beležnice Borisa Pahorja. 9.35 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 11.05 Rojstna hiša (Martin Jevnikar). 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Opera. 12.45 Veselje pri vzgajanju otrok 13.00 Poročila. 13.15 »Primorska poje«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Roman. »Strici so mi povedali«. 14.30 Veliki izvajalci. 15.34 Poročila. 15.35 Mladi in glasba. 16.30 Otroški vrtljak (Marija Susič). 17.00 Poročila. 17.05 Skladatelji. 17.30 Panorama. 18.00 Poročila. 18.95 Kulturni dogodki. 18.20 Klasični album.

:: SOBOTA, 17. junija, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljski. 9.00 Poročila. 9.05 Motivi. 9.30 Pregovori. 9.45 Glasba. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Ljudske pesmi. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Roman. »Strici so mi povedali«. 14.30 Gremo v kino (Sergij Grmek). 15.00 Tekmujte s Petrom (Peter Cvelbar). 15.30 Poročila. 16.30 Svet okoli nas. 17.00 Poročila. 17.05 Panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Polom« (Tone Čutar, priredba Mirko Mahnič). 18.45 Vera in naš čas.

Odločitev pri referendumu

(nadaljevanje s 1. strani)

jajo tisti, ki morajo skrbeti za izvajanje in spoštovanje zakonov, se pravi policijska in sodna oblast. Ne bomo tu ponavljali stvari, ki so vsem znane, saj vsakdo lahko dnevno ugotavlja neučinkovitost policijskih sil pri preganjanju in odkrivanju teroristov, kar je prišlo na primer zelo zgovorno do izraza ob ugrabitvi Alda Mora. Od pokola na trgu Fontana v Milanu leta 1969 do danes italijanska policija in sodstvo pravzaprav še nista doslej natančno pojasnili niti enega številnih primerov terorističnih atentatov, kot zgovorno dokazujejo procesi, ki so v teku v Catanzaru, Rimu in Brescii. Vsi ti procesi pa so neovržno dokazali, kako naravnost porazno je stanje obveščevalnih služb in kako so te zlorabljale svoje pravice in pristojnosti ter bile pravzaprav »država v državi«. Nič čudnega ni, če je spričo takšnega stanja tako v okviru policijske kot sodne oblasti prihajalo do zlorab, čeprav še ni bila v veljavi nova kazenska zakonodaja. Od leta 1975 dalje pa se je stanje v tem pogledu — vsaj teoretično — še poslabšalo.

Menimo, da bi se radikalci upravičeno zavzemali za odpravo zakona Reale, če bi se že bilo spremenilo odločno na boljše stanje znotraj policijskih sil in v okviru sodstva in če bi bila odstranjena nevarnost terorizma, oziroma če demokracija in njene institucije ne bi bile več ogrožene. Vsakdo pa lahko ugotovi, da je demokracija še vedno na krhkih temeljih, kar pomeni, da ima v državi še vedno precejšnje število prikritih in odkritih nasprotnikov. Spričo takšnega stanja je jasno, da se razmere ne morejo spremeniti na boljše z razpisi raznih referendumov, kot bo na primer nedeljski, temveč da je potrebna modra in odločna politična akcija, za katero sta pristojna predvsem parlament in vlada. V takšnih razmerah, kakršne so današnje, mora razpis referendumov le motiti in ovirati redno parlamentarno in vladno delovanje in v ničemer prispevati k izboljšanju razmer. Zato je razumljiva želja glavnih vsedržavnih političnih strank, da bi volivci v nedeljo in ponedeljek v čimvečjem številu prečrtali na glasovnici natisnjeni »NE«.

Drugi zakon, ki bo predmet referendumu, je bil z veliko, rekli bi celo izredno naglico odobren v parlamentu leta 1973. Ta naglica ima seveda svoje ozadje, saj je prav tedaj prišla na dan petrolejska afera in so nekateri ministri bili tako ali drugače obtoženi, da so nudili olajšave petrolejskim družbam, v zameno pa prejeli denar za

svoje stranke. Da so politične stranke v pluralistični demokratični družbi nujne in da opravljajo nenadomestljivo vlogo, je izven vsake razprave. Prav tako pa je res, da so za delovanje strank potrebna mnoga finančna sredstva. Treba je bilo to vprašanje urediti in Italija se je v tem pogledu zgledovala po nekaterih drugih demokratičnih državah, kjer prejemajo stranke finančna sredstva iz državne blagajne, po določenem ključu in proti nekaterim jamstvom. Glavni namen in smisel tega zakona je prispevati k moralizaciji političnega življenja in torej h krepitvi demokracije.

Žal ima ta zakon to veliko hibo, da niti v najmanjši meri ne upošteva tistih političnih skupin, ki nimajo svojih predstavnikov v rimskem parlamentu, kot je v našem konkretnem primeru Slovenska skupnost v deželi Furlaniji Julijski krajini. Ta zakon predstavlja torej stalno in neposredno nasilje biti organizirani v lastni slovenski lje zoper tiste Slovence, ki so in tudi hostranki, kar je med drugim njihova pravica, ki jim jo med drugim jamči republiška ustava. Nič čudnega zato ni, če bodo Slovenci, ki so zgornjega prepričanja, v nedeljo prečrtali na glasovnici natisnjeni »DA«, saj jim tako velela vest. To nikakor ne pomeni podpore tistim politično nezrelim članom večinskega naroda, ki bodo na referendumu glasovali za odpravo zakona. Za pripadnike slovenske narodne manjšine je »DA« dokaz velike politične zrelosti, je znak doslednosti ter hkrati opomin pristojnim političnim krogom, da se morajo čimprej zavzeti za spremembo zakona oziroma za njegovo usklajitev z glavnimi načeli demokracije.

—o—

Nevarni razvoj v Libanonu

Običajno dobro obveščeni libanonski dnevnik »An Nahar« je objavil novico, da bo Vzhodna Nemčija dobavila Palestincem izredno izpopolnjeno moderno orožje. Z njim bodo lahko začeli novo strategijo v boju proti Izraelu po izraelskem umiku z Južnega Libanona, ki je predviden za 13. junij. Palestinski voditelj Arafat je zaključil v sredo svoj obisk v Vzhodni Nemčiji. Uradni razlog zanj je bila velika razstava o palestinski ljudski umetnosti in folklori. V resnici pa je glavni namen tega obiska prav dogovarjanje za orožje.

Tudi drugi viri trdijo, da Palestinci razpravljajo o tem, da bi si ustanovili »ljudsko« armalo (gverilsko vojsko) po vietnamskem vzorcu.

Ob koncu šolskega leta

(nadaljevanje s 1. strani)

in ki je tudi eden glavnih vzrokov manjšega zanimanja, ki ga nekateri šolniki kažejo pri izvrševanju svojih dolžnosti.

Slovenska šola v zamejstvu morda še ni zašla v tako krizo kot šola večinskega naroda, vendar je znano, da tudi pri nas marsikaj ni v redu in da je treba proti napakam nastopiti pravočasno. Od slovenske šole naša narodnostna skupnost predvsem

pričakuje, da bo vzgojila značajne in pogumne ljudi, ki bodo koristili samim sebi, svoji narodnostni skupnosti ter vsej družbi.

Prepričani smo, da obstajajo pogoji in možnosti za vzgajanje v tem smislu in da je to tudi želja ter volja ogromne večine naših staršev, šolnikov, dijakov in učencev. Ob koncu šolskega leta voščimo vsem mladim prijetne počitnice, med katerimi naj si naberejo novih sil za bodoče delo.

Razgovor z dr. Rafkom Dolharjem

O B R A Č U N
12-letnega dela

Na listi Slovenske skupnosti za občinske volitve v Trstu tokrat ne kandidira dosedanja občinski svetovalec dr. Rafko Dolhar, ki ima za seboj dve mandatni dobi, saj je bil prvič izvoljen v tržaški občinski svet leta 1966. Dr. Dolharja, ki je bil nekaj let tudi občinski odbornik, se pravi v samem vodstvu tržaške občinske uprave, najprej vprašamo, zakaj se je odpovedal kandidaturi.

Kot si sam povedal, sem bil tržaški občinski svetovalec SSK dvanajst let. V istem obdobju sem bil tudi nekaj let politični tajnik stranke, šest let občinski odbornik najprej za socialno skrbstvo, kasneje za zdravstvo in zraven še podpredsednik Slovenskega gledališča. Menda ni treba posebej dodajati, da sem v teh dvanajstih letih opravljal tudi svoj poklic zdravnika in profesorja na naši univerzi. Ne nazadnje pa veš, da imam tudi družino, ki v takšnih okoliščinah upravičeno zahteva svoj delež, a ga od javnih delavcev ne dobi vedno. Pripomniti je treba tudi, da izvoljeni predstavniki SSK stojimo praktično vedno sami pred svojimi nalogami in svojimi odgovornostmi in moramo torej sami nositi celotno breme političnega dela. Razlogov je torej več kot dovolj, da po dvanajstih letih to breme odložim.

V razmeroma dolgem razdobju svojega javnega udejstvovanja si si nabral bogatih izkušenj na upravno-političnem področju. Kaj bi o tem povedal?

Gotovo sem si v dvanajstih letih nabral mnogo upraviteljskih izkušenj. Žal meni niso v nobeno korist in tudi v svojega naslednika jih ne morem enostavno preliti, kot jih moj predhodnik ni prelil vame. Skušal bom pa v bodoče pomagati pri reorganizaciji stranke na tem področju v okviru komisije za krajevne uprave, tako da bodo lahko tudi »odsluženik«, a izkušeni upravitelji posredovali svoje izkušnje svojim naslednikom.

V občinskem svetu in odboru si se seveda bavil predvsem s problemi, ki pobliže zadevajo slovensko prebivalstvo, vendar si se zlasti kot odbornik moral spoprijemati tudi z vprašanji, ki se tičejo vsega prebivalstva. Bi nekoliko obrazložil to svojo »dvojno« vlogo?

Vedno sem se v prvi vrsti tako v občinskem svetu kot v občinskem odboru zavzemal za načelne pravice Slovencev: od pravice do uporabe materinskega jezika v krajevnih sosvetih in raznih konzorcijih preko namestitve slovenskega osebja in krajevnih napisnih tabel. In mislim, da smo na tem področju tudi želi nekatere vidne uspehe. Od publicizacije Slovenskega gledališča do prvega slovenskega poročnega obreda na tržaški občini. Jasno je, da je bila naša prisotnost učinkovitejša, dokler smo bili sestavni del sredinsko levičarskih krajevnih

uprav. Tedaj smo tudi dosegli ohranitev zelenih vrtnarskih površin na Kolonkovcu, ki jim je že pred leti grozila urbanizacija in razširitev zazidalnih površin naših vasi na Krasu.

Seveda sem se moral ukvarjati tudi z drugimi problemi, ki zadevajo vso občinsko skupnost. Posebno ko sem bil odbornik. V času mojega delovanja na odborništvu za socialno skrbstvo sem uvedel pomoč na domu socialno ogroženim in ostarelim, ko pa sem deloval na področju zdravstva smo začeli globalno reševati zdravstvene usluge v obliki konzorcija. Žal se je na tem področju kasneje vse zataknilo. Vsekakor imam mirno vest, da sem z enim samim glasom napravil za naše ljudi, kar se je napraviti dalo, več pa se od nikogar ne more zahtevati.

Kakšni so po vašem glavni nereseni problemi, ki pobliže zanimajo Slovence v tržaški občini?

V glavnem so to nereseni problemi vseh Slovencev v Italiji. Na srečo pa nismo čakali križem rok, temveč sem se vedno boril za priznanje naših pravic, če že ne v normativni obliki, pa vsaj v izvedbeni. Obstajajo pa tudi specifični problemi samega mesta, ki zadevajo ob bivanjske interese slovenskih ljudi predvsem na dveh področjih: na področju mestnih infrastruktur ter stanovanjskih potreb. Ravno v zvezi s še živo polemiko glede predvidenih zazidalnih področij za ljudske hiše imam posebno grenka usta, kar mi z enim samim glasom, ki ni sestavni del večine, ni uspelo prepričati načrtov sedanje večine. S svojim zadržanjem sem skušal v danih okoliščinah, kolikor se je dalo, omejiti škodo za naše prebivalstvo. Vtis pa imam, da nekateri tega zadržanja niso pravilno razumeli, posebno zaradi demagoške predvolilne instrumentalizacije nekaterih strank, ki pa so si glede tega problema dejansko umile roke.

In kakšni so glavni nereseni problemi, ki se tičejo vsega prebivalstva v občini?

Mislim, da Trst še vedno ni našel mesta in vloge, ki mu v evropskem prostoru pripada. Za to mu osrednja vlada ni znala ali pa ni hotela dati potrebnih infrastruktur. Morda bodo ekonomski alegati osimskih sporazumov to nadoknadili. Ni namreč mogoče pričakovati, da bi naše mesto dostojno živelo samo od terciarnega sektorja, če ostane oropano drugih komponent, ki pritičejo sodobnemu mestnemu razvoju.

Ko si bil izvoljen v občinski svet, se v italijanski nacionalistični javnosti še ni polegla »zadeva Hreščak«, se pravi, da se ta javnost še ni sprijaznila z dejstvom, da je bil v vodstvo občine izvoljen slovenski odbornik. Kakšno je po vašem današnje sta-

nje v tem pogledu v primerjavi s tedanjim?

Mislim, da so se razmere počasi normalizirale, čeprav je takomenovana afera Hreščak dvignila sicer mnogo prahu v šovinističnih krogih, ni pa prinesla Slovincem velikih, zlasti ne normativnih pridobitev. Prisotnost slovenskih odbornikov je bila važna predvsem pri pozitivnem reševanju praktičnih problemov slovenske narodnostne skupnosti, ker smo pač slovenski odborniki stalno opozarjali na nerešene probleme naše skupnosti.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Upam, da bom odslej imel več časa za svojo družino in za poklic. Pa tudi v SSK je za izpolnitev organizacijskih struktur na sekcijem in deželnem področju še ogromnega dela.

—o—

Dvanajst let upravno-političnega dela na tako odgovornem mestu, kot sta občinski odbor in občinski svet v Trstu zlasti za pripadnika slovenske narodnostne skupnosti, je razmeroma dolgo razdobje, zaradi česar ni nič čudnega, da je dr. Dolhar sklenil odložiti bremena na nove ljudi. Dr. Dolhar je po splošni sodbi častno in učinkovito zastopal Slovence v tržaški občinski upravi in smo zato globoko prepričani, da bo svoje bogate izkušnje posredoval ne samo svojim naslednikom, temveč tudi in zlasti Slovenski skupnosti, da bo njeno delovanje še bolj učinkovito.

dl

—o—

Prvi umor...

■ nadaljevanje s 1. strani

in je začel razbijati opremo v jetnišnici. Omenjeni jetnik, neki Fardinando Laurenti iz pokrajine Rovigo, je eden izmed desetih jetnikov, proti katerim teče preiskava zaradi mamil, lažnih bankovcev in drugega. Očividci trdijo, da sta Santorova morilca pobegnili na avtu Opel bele barve z registrsko tablico Turina. Narednik Santoro je bil poročen in je imel tri otroke.

Kot se je zvedelo, so bili pred poldrugim letom zaprti v videmski jetnišnici v ulici Spalato tudi pripadniki Rdečih brigad.

Res so si že nekaj ur po zločinu Rdeče brigade prevzele odgovornost za ta teroristični zločin, oglasili pa so se tudi nekaki »Oboroženi proletarci za komunizem«. Obdukcija Santorovega trupla je pokazala, da je bil narednik ubit z dvema izstrelkoma iz dokaj nenavadnega revolverja, ki so ga pred več kot 30 leti uporabljale policijske sile.

Medtem policisti in orožniki nadaljujejo s temeljito preiskavo v vseh krogih navadnih kriminalcev in političnih skrajnežev.

V vsej deželi Furlaniji - Julijski krajini je vzbudilo to krvavo hudodelstvo zelo globok in mučen vtis, ker je to prvi teroristični politični umor, ki so ga zagrešili rdeči brigadisti na ozemlju naše dežele. Res je, da so najbrž prispeli iz drugih krajev Italije in so izvršili umor takorekoč »po naročilu«, a vendar je to dokaz, da se politično nasilje kljub vsem naporom za njegovo omejitev in zadušitev širi tudi na ozemlja, ki so veljala doslej za mirna, če že ne imuna za terorizem, kot ravno Furlanija - Julijska krajina.

POMEMBNI KULTURNI DOGODEK V NABREŽINI

Slovesnost ob poimenovanju šole po Virgilu Ščeku

V nedeljo, 4. junija, je bila v Nabrežini slovesnost ob poimenovanju slovenske osnovne šole po znanem slovenskem primorskem duhovniku, politiku in velikem prijatelju slovenske mladine Virgilu Ščeku. Predlog za poimenovanje šole po tem velikem sinu Primorske je dal šolski medrazredni svet, ga nato potrdil občinski svet in končno pristojno šolsko ministrstvo. Slovesnost se je začela s pozdravnim nagovorom nabrežinskega didaktičnega ravnatelja Mira Tavčarja, ki je pozdravil predstavnike krajevnih oblasti, med njimi župana devinsko-nabrežinske občine Albina Škerka, predstavnike šolskih in cerkvenih oblasti, zastopnika jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu Lojzeta Kanteta in zlasti sestro pokojnega Virgila Ščeka, gospo Marico Kompara, ki je kljub visoki starosti hotela prisostvovati pomembni slovesnosti. Ravnatelj Tavčar se je toplo zahvalil

učiteljem, ki so požrtvovalno sodelovali pri pripravah za slovesnost poimenovanja, in starše, ki so tudi ob tej priložnosti pokazali svojo veliko navezanost na šolo.

Udeležence je nato pozdravil župan Albin Škerk, ki je izrazil svoje zadovoljstvo in zadovoljstvo občinskega sveta, da je bila nabrežinska osnovna šola poimenovana po zaslužnem sinu primorske zemlje. Župan je dejal, da se je kot poslanec v rimskem parlamentu začel zanimati za delo slovenskih poslancev, svojih predhodnikov, in ugotovil, da je bil Virgil Šček kot poslanec izredno delaven in da je vzorno izvrševal svojo nalogo. »V arhivih poslanske zbornice v Rimu sem odkril — je dejal — takratnega Ščeka kot odličnega in neutrudljivega poslanca ter vzornega političnega delavca in velikega borca za narodnostne in socialne pravice našega zapostavljenega ljudstva«. »Največ posegov je poslanec Šček — je nadaljeval Škerk — posvetil šolskim vprašanjem, saj je porajajoči se fašizem pričel zapirati slovenske in hrvatske šole ter odpuščati in preganjati učiteljstvo. Omembe vreden je tudi Ščekov poseg pri ministru za industrijo, od katerega je zahteval posredovanje za obnovo nabrežinske kamnarske industrije, ter poseg pri vladi za vrnitev zaplenjenega prapora Prosvetnemu društvu »Ladja« iz Devina. Župan Škerk je nato omenil besede, ki jih je sam Šček napisal o svojem poslanskem delovanju proti koncu leta 1944 in takole zaključil: »Zaradi svojega vnetega delovanja je bil Šček res vzoren in napreden borec. Zato so ga

preganjale civilne fašistične in cerkvene oblasti. Prestal je mnogo krivic, a njegova značajna volja je bila nepremagljiva. Virgil Šček je velik sin slovenskega naroda. Od njegove bogate zapuščine se naša šolska mladina in mi vsi lahko mnogo naučimo. Virgil Šček je izredno ljubil svoj narod, a je cenil in spoštoval tudi druge narode. Prav je, da se po njem zgledujemo in da nadaljujemo boj za dosego večjih narodnostnih in socialnih pravic«.

Sestra pokojnega Virgila Ščeka je nato odkrila kamniti profil, ki ga je sklesal nabrežinski mojster Milan Pertot in ga blagoslovil nabrežinski župnik Bogomil Breclj.

O liku Virgila Ščeka je nato spregovoril znanstveni sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane dr. Milko Matičetov. Iz njegovega govora, ki ga bomo zaradi važnosti v celoti objavili v prihodnji številki, izhaja, kako je bila modra odločitev o poimenovanju šole po Virgilu Ščeku.

Učenci prvega in drugega razreda so nato deklamirali dve pesmici, ki ju je za mladino napisal Virgil Šček. Sledila je izvedba škeča, katerega besedilo je povzeto iz neke Ščekove zgodbe za mladino. Slovesnost, ki se je je udeležilo veliko število prijateljev slovenske šole, se je zaključila z nastopom mladinskega zbora »Kraški slavček« in mešanega zbora »Igo Gruden«. Oba zbora vodi prof. Sergij Radovič.

Na začetku in ob koncu slovesnosti je igrala nabrežinska godba na pihala, od občinstva pa se je poslovil predstavnik staršev Gregor Pertot, ki se je toplo zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je slovesnost tako lepo uspela.

Slovesnost je bila prav gotovo pomemben kulturni dogodek in hkrati priložnost, da se bolje seznanimo s svojo polpreteklo zgodovino, ki jo na splošno preveč zanemarjamo. Nabrežinska osnovna šola zato zasluži vse naše priznanje.

PRIZIV PROTI SKLEPU O PODROČJIH ZA LJUDSKE GRADNJE V NABREŽINI

Voditelj svetovalske skupine Slovenske skupnosti v nabrežinskem občinskem svetu Antek Terčon je te dni vložil priziv zoper sklep občinskega sveta, da se poveri izvedenci naloga za določitev področij za ljudske gradnje v devinsko-nabrežinski občini. Priziv, ki je bil dostavljen pokrajinskemu nadzornemu odboru v Trstu, ugotavlja, da se je med postopkom kršil člen 15 notranjega pravilnika občinskega sveta. Že zadnjič smo poročali, da predstavniku Slovenske skupnosti ni bilo dovoljeno, da bi podal glasovalno izjavo, zaradi česar sta oba svetovalca Slovenske skupnosti iz protesta zapustila sejno dvorano.

Medtem smo zvedeli, da je občinski upravi posredoval svoje pripombe tudi politični tajnik sekcije Slovenske skupnosti za občino Devin - Nabrežina Orlando Žbogar. Slednji med drugim ugotavlja, da se občinska uprava ni predhodno posvetovala o tem kočljivem vprašanju z zainteresiranimi krajevnimi skupnostmi in da ni izvedla raziskave o resničnih potrebah o ljudskih stanovanjih v občini, kar je pogoj za odobritev sklepa o določitvi področij za takšne gradnje.

Jubilejni koncert v Nabrežini

Moški pevski zbor »Igo Gruden« je v soboto, 3. t.m., priredil v Nabrežini jubilejni koncert, s katerim je proslavil desetletnico svoje obnove. Poleg moškega zbora je s petimi pesmimi nastopil številni deklški zbor, ki ga sestavljajo pevke iz vse občine. Za zaključek pa sta oba zbora nastopila tudi v mešani sestavi.

Najprej je pred občinstvom stopil deklški zbor, ki je zapel Kernjakovo Rož, Podjuna, Zila, črnsko Go down Moses, Mozartovo Ave Verum, Kodalyjevo Ave Maria in Kuharjevo Jutri gremo v napad. Zbor sestavlja 32 pevk, ki so pesmi izvedle mogočno, le pri črnski Go down

Moses bi si morda želeli večje razgibanosti. Značilnost tega zbora je predvsem sigurno in glasno petje, ki je v fortisimih celo nekoliko preglasno.

Za deklškim zborom je dvanaest pesmi zapel moški zbor, ki je tudi tokrat pokazal svojo tehnično pripravljenost in visoko pevsko kulturo. Dirigent prof. Sergij Radovič je v desetletnem delovanju dosegel izredno prefinjeno in kvalitetno petje, saj vključuje zbor v svoj repertoar vedno zahtevnejše skladbe. Zbor se v svojem stilu razlikuje od deklškega, ker je manj glasen in je pri njem interpretacija boljša, se pravi, da je razlika med pian in fortiji bolj občutena. Med pesmimi, ki jih je ta zbor izvedel, naj omenimo le nekatere: Vrabčevo Zdravljico, zahtevno pesem I. Ote Nabrežina, črnsko Nobody know, Mokranjčovo Pušči me, Simonitijsvo Ljubavne pesmi iz Režije in Mirkovo na trgu.

Zgodovino zbora je kratko orisal član prof. Zvonko Legiša, ki je pevce in dirigenta prikazal tudi v šaljivi obliki. Ob desetletnici je zbor prejel priznanje PD Igo Gruden in čestitali so mu predstavniki drugih zborov in društev v zamejstvu. Pevci in dirigent so prejeli Gallusova odličja.

Za konec je s štirimi pesmimi nastopil še mešani zbor, ki ga prav tako vodi prof. Sergij Radovič. Na programu, ki so ga razdeljevali pred koncertom, je daljši sestavek o moškem

Lepa šolska prireditve v Rojanu

Dijaki srednje šole »F. Erjavca« iz Rojana so za zaključek šolskega leta pripravili zelo uspelo šolsko prireditev z bogatim in kvalitetnim programom.

Najprej je šolski pevski zbor pod vodstvom ravnatelja inž. Pečenka ubrano zapel nekaj lepih slovenskih pesmi. Sledil je nastop igralske skupine, ki jo vodi prof. Lučka Susič. V zabavo malih in velikih gledavcev je podala posrečeno izvedbo mladinske igre »Prigode Toma Sawjerja«. Vsi mladi igralci so se dobro izkazali in prepričljivo podali svoje vloge. Izstopali so živahni Tom Sawyeyr, ki ga je igral Peter Zupančič, ljub-

ka, simpatična Becky Sare Pertot, energična in pristrčna tetka Polly Neve Obersnel in prirodni in naravni Huck Davida Poljšaka. Tudi vsi drugi liki, od stroge učiteljice do otrok in pridnih zamorčkov.

Nastop je zaključil glasbeni ansambel, ki je nastal letos po zaslugi g. Grudna, ki ga tudi vodi, in že prav prijetno in ubrano igra,

Upajmo, da bo srednja šola »F. Erjavca« še naprej tako aktivna in bo s svojim delom še naprej dokazovala, da šola ni zaprt zavod, ampak živa življenjska in kulturna skupnost.

(Dalje na 7. strani)

Slovenska skupnost za pokrajinske volitve

V dneh 25. in 26. junija bodo na Goriškem volitve za obnovitev pokrajinskega sveta in nekaterih večjih občin, kot n.pr. Tržič in Gradež. Te volitve se bodo sicer vršile predčasno, ker politične stranke niso mogle najti sporazuma in voditi ta upravna telesa z določeno gotovostjo; zato je bil na pokrajini in v omenjenih občinah imenovan komisar, kar je privedlo do predčasnih volitev.

Za nas Slovence so pokrajinske volitve izredno važne, ker nam je dana priložnost, da lahko izvolimo kandidata Slovenske skupnosti v pokrajinski svet. To nam za las ni uspelo leta 1975, prvič v povojnem času. Prepuščamo slovenskim volivcem, naj ugotovijo, če je bilo to za našo narodno skupnost koristno. Menimo, da je izvolitev predstavnika SSK odločilna za naš bodoči boj. Zato vabimo goriške Slovence, da volijo za Slovensko skupnost, ki je na Goriškem predstavila svoje kandidate v sledečih okrožjih:

Krmin I: DI BATTISTA Roman
Krmin II: KEBER Stanko
Gorica I: VALENTINČIČ Emil
Gorica II: KORSIČ Hadrijan
Gorica III: KORSIČ Marilka por. ČOTAR
Gorica IV: SIRK Ileana
Gorica V: KLANJŠČEK Niko
Gorica VI: TABAJ Božo
Gorica VII: PODVERŠIČ Franc
Fara-Koprivno: KLANJŠČEK Stanislav
Gradišče: DI BATTISTA Roman
Gradež I: KOMJANC Elizabeta
Gradež II: MUŽIČ Alojz
Tržič I: SOBAN Mario
Tržič II: FERFOLJA Evgen
Tržič III: VIZINTIN Mario
Tržič IV: PAULIN Damjan
Tržič V: PRINČIČ Oskar
Romans: KOMJANC Aleš
Ronke I: FERLETIČ Marija
Ronke II: ČERNIC Benjamin
Zagraj: FERLETIČ Marija
Skocjan I: GERGOLET Maks
Skocjan II: LAVRENČIČ Roman

Za izvolitev enega kandidata je potrebno zbrati nekaj več kot 3000 glasov. Slovenska skupnost smatra, da je mogoče doseči to število in izvoliti svojega predstavnika v pokrajinski svet. Vsak slovenski glas, oddan drugim strankam, bo pripomogel, da edina slovenska stranka v Italiji ne bo imela svojega predstavnika v tem organu. Zato ponovno pozivamo Slovence, da oddajo svoj glas Slovenski skupnosti.

Gorica in Nova Gorica iščeta skupno pot

Stiki med Gorico in Novo Gorico so v zadnjih časih presegli običajni okvir medsebojnega sodelovanja, ki traja že več let. Upravitelji obeh občin so prepričani, da je treba okrepiti prijateljske vezi med mestoma in preko teh poiskati tudi boljše možnosti za razvoj in poživitev tistih dejavnosti, ki predstavljajo obogatitev gospodarskih in kulturnih dobrin med tu živječim prebivalstvom.

Goriški župan De Simone in predsednik skupščine Nova Gorica Jože Sušmelj že dalj časa gojita medsebojne vezi v prepričanju, da bo to privedlo do trajnejših in konkretnjših rezultatov za bodoči razvoj obeh mest. Predstavniki Gorice in Nove Gorice sodelujejo ne samo na upravni ravni, ampak tudi v okviru raznih komisij; nekatere so bile imenovane že pred podpisom osimskih sporazumov, druge kasneje.

Pred kratkim je bil dosežen sporazum za ceno vode, ki jo Nova Gorica prodaja goriškemu mestu. V teku so tudi priprave za odprtje mejnega prehoda v ulici Sv. Gabrijela, preko katerega bo direktna zveza z Erjavčovo ulico, to se pravi s središčem Nove Gorice. Stalno zaseda tudi mešana komisija za vodno gospodarstvo, ki ima ta namen, da proučuje važna vprašanja na tem področju. Na dosedanjih zasedanjih se je iz-

Nova pomoč potresencem

Deželni odbor je sprejel ukrepe z nadaljnjo pomoč od potresa prizadetim področjem v Furlaniji. Zlasti dva posega bosta zelo pomembna. Po prvem bo porazdelila dežela 60 milijard lir med občine na potresnem območju za popravilo in obnovo stanovanjskih hiš. Drugi pa pooblašča dvig 40 milijard lir iz vzajemnega sklada in uporabo skoraj 19 milijard za kredite občinam za javna dela. Dejansko se s tem začneja novo obnovitveno obdobje, namreč obnova stanovanjskih hiš po načrtih, ki so jih pripravile občine.

recno razpravljalo o gradnji nekaterih objektov na Soči, o skupni obrambi pred točo in o onesnaževanju vod.

Tudi na kulturno-športnem področju je že prišlo do nekaterih skupnih pobud, kot so n.pr. slikarski »ex tempore« v Solkanu, pohod prijateljstva in mladinsko srečanje v lahki atletiki, ki so se ga udeležili tudi

(Dalje na 7. strani)

—O—

Nastop SSK v Ronkah

Slovenska skupnost se bo predstavila tudi v Ronkah za občinske volitve. Ta nastop pomeni važen dogodek v našem političnem življenju, saj je neizogibno, da se slovenska stranka predstavi povsod, kjer živijo Slovenci. To je dokaz naše prisotnosti in volje, da se Slovenci predstavimo tudi kot politično organizirana skupnost. V tej občini živi približno 2000 Slovencev, vseh volilnih upravičencev pa je okrog 7000. Tu je v veljavi proporcionalni sistem in za izvolitev enega predstavnika je potrebnih približno 200 glasov. Če pomislimo, da se je priglasilo za podpise 96 volivcev, upravičeno lahko upamo, da bo SSK zmogla zbrati zadostno število za izvolitev enega kandidata; to bi bilo za vse važna uveljavitev, za slovenske ljudi v tej občini pa priznanje in zahvala za trud in požrtvovalnost, ki so jo dokazali.

Listo Slovenske skupnosti bodo predstavljali naslednji kandidati:

PERIC Vilko
PRINČIČ Oskar
DEVETAK Rafael
VISINTIN Sonja
SEMOLIČ Olga por. LAURENČIČ
RADINJA Marta por. BIZAJ
NARDIN Anuška por. MARUSSI
DEVETAK Ana Marija por. TUNIZ
CINGERLI Nadja
CINGERLI Anton
ČERNIC Benjamin
FERFOLJA Evgen
GERGOLET Maks
SOBAN Mario
VIZINTIN Mario

Kandidatom Slovenske skupnosti čestitamo za njihov nastop in pogumen korak, v upanju, da jih bodo volivci podprli in jim izkazali zaslužen priznanje.

Občni zbor SPZ v Gorici

Preteklo nedeljo je Slovenska prosvetna zveza imela v goriškem deželnem Avditoriju svoj 22. občni zbor, ki je bil sicer delovnega značaja, kljub temu pa je zadobil bolj slovesen ton tako zaradi velike udeležbe gostov in predstavnikov kulturnega življenja v zamejstvu in iz matične domovine, kot tudi zaradi okolja novega Avditorija in nastopa moškega zbora »Andrej Paglavac« iz Podgore. Pozdrav občnemu zboru je prinesel tudi goriški župan De Simone, ki je poudaril važno vlogo mesta Gorice za kulturno obogatitev tu živječih različnih narodnosti in pomembno sodelovanje na kulturno prosvetni ravni. V ta okvir sodijo tudi priprave za odprtje razstave goriškega slikarja Franca Kavčiča, ki naj bi bila v Gorici v juliju.

Po pozdravnih besedah goriškega tajnika SPZ Marka Waltritscha in po izvolitvi

predsedstva in delovnih komisij, so o pomenu in vlogi SPZ, o delovanju društev ter o bodočih načrtih poročali predsednik Klavdij Palčič in tajnika Dušan Kalc in Marko Waltritsch. Poročilom je sledila plodna razprava o problemih SPZ in o novih predlogih za nadaljnje delo. Iz vseh posegov je bilo razvidno, da je SPZ važen faktor za ohranitev slovenske samobitnosti v širšem toku družbenega dogajanja. To je dragocena vloga zveze in vanjo včlanjenih društev v boju za uveljavljanje pravic Slovencev v zamejstvu.

Občni zbor so pozdravili tudi nekateri gostje: dolinski župan Edvin Švab, predstavnik SKGZ Miroslav Košuta, prof. Škerlj v imenu NSK, Igor Komel za MK in Martin Zakonjšek za ZKO Slovenije. Občni zbor je zaključil predsednik Palčič, še prej pa je bil izvoljen novi odbor.

MARIJA MISLEJ: »BLESK«

V samozaložbi je izšla pred nedavnim v Gorici zbirka kratke proze Marije Mislej z naslovom »Blesk«.

V knjižici je zbrala osemnajst krajših besedil, od katerih obsegajo nekatera komaj dobre pol strani in so skoraj pesmi v prozi, druga pa štejejo tudi po več strani. S tem ni rečeno, da so vsa daljša besedila tudi boljša, čeprav na splošno so. Dopusčajo ji, da bolje razvije misel in dejanje, medtem ko je pri krajših bolj gledala na lepoto izraza. Zlasti v daljših se ji je zapisalo tudi kaj površnega, npr. prekoračim namesto prehodim — koračiti namreč pomeni v slovenščini na široko in nerodno stopati —, čistoča naesto snaga, prestiž namesto ugled, klaksoni namesto hupanje in podobno.

Vsebinsko so njeni spisi bolj meditacije kot zgodbe, nekaki dnevniški zapiski nežno čuteče in osamljene duše, ki pa se ne zapira vase, ali v kak svoj svet, ampak išče živega stika z ljudmi. Čutimo, da ima Marija Mislej ljudi rada, da se zanima zanje, za njihove bolečine, za njihovo mišljenje pa tudi za njihovo veselje. Iz vseh spisov vejeta čustvena toplota in prisrčnost. Veindar se nam zdi, da bi se morala Mislejeva počasi lotiti kakšnih zahtevnejših stvari in začeti oblikovati življenjske, čeprav iz fantazije zajete zgodbe, v katerih bi bilo več dejanja, več odločnosti in ne samo miselni in čustveni, a posredni refleksi življenja, ki ga srečuje in opazuje na svoji poti. Kljub vsemu pozitivnemu, kar je v njih, so spisi v knjižici »Blesk« še začetniški in zato mora napredovati,

pokazati še večji pisateljski napor, začutiti mora še večje veselje do pisanja in oblikovanja življenja, če je v njej resničen literarni talent, o čemer ne dvomimo.

fj

—O—

NOVI BOJI V OGADENU

Po poročilih iz Nairobijske bajne somalske nacionalisti spet prevzeli pobudo v Ogadenu in prizadevali etiopskim ter kubanskim vojakom precejšnje izgube. V dveh večjih bitkah, ki sta se odigrali preteklo teden, so baje uničili 29 tankov in pobili 250 sovražnih vojakov. Posebno huda in krvava je bila bitka v okolici Hararja.

Dejansko je bilo pričakovati, da Abesinci z eno ofenzivo ne bodo mogli »očistiti« Ogadenu, v katerem bivajo somalska pastirska plemena, in da bosta upor in gverila trajala naprej.

SPOMENIK LOJZETU BRATUŽU

Na pobudo in po prizadevanjih Kluba starih goriških študentov bodo v nedeljo, 11. junija, slovesno odkrili na Erjavčevi cesti v Novi Gorici bronasti kip Lojzeta Bratuža, ki je delo kiparja Negovana Nemca. Klub starih goriških študentov nadaljuje torej s svojim kulturnim poslanstvom in se je tokrat odločil, da postavi trajen spomenik skladatelju Lojzetu Bratužu, simbolu trpljenja goriških Slovencev za časa fašistične strahovlade, saj je sam postal njena žrtev.

Slanostni govornik bo dr. Joža Vilfan. Na slovesnosti bodo sodelovali mešoni pevski zbor »L. Bratuž« iz Gorice, Sovodenjski nonet in gimnazijski zbor iz Nove Gorice. Nastopil bo tudi član SSG Stane Raztresen.

Slovesnost se bo začela ob 10. uri po jugoslovanskem času.

NOVICE

Predsednik deželne odbora adv. Comelli je sprejel v sredo dopoldne v deželni palači novega tržaškega kvestorja dr. Fernanda Giustija, ki se je prišel predstaviti.

Gerhart Baum bo novi zahodnonemški notranji minister po odstopu (zaradi neuspehov v boju proti terorizmu) dosedanjega ministra Wernerja Maihoferja. Baum pripada levi struji zahodnonemške liberalne stranke in njegovo imenovanje so ugodno komentirali predvsem mladi liberalci. S tem imenovanjem pa niso popolnoma zadovoljni zahodnonemški krščanski demokrati.

Voditelj socialistične stranke Craxi je naznanil, da bo zahteval od Andreottija nujno imenovanje novega notranjega ministra, ker ne gre, da bi se vleklo sedanje stanje, ko opravlja Andreotti to mesto le kot postransko opravilo, še naprej. Država potrebuje celega notranjega ministra, je rekel. Vendar vidijo opazovalci ravno v tem, da si vlada ne upa imenovati Cossigovega naslednika, dokaz šibkosti sedanje koalicije, ker se ne bi rada zamerila niti komunistom niti tistim, ki terjajo odločnega notranjega ministra.

Velik odmev ima v svetu govor, ki ga je imel v sredo ameriški predsednik Carter v vojaški akademiji v Annapolisu in v katerem je naglasil, da pogajanja SALT s Sovjetsko zvezo dobro potekajo in hkrati, da so Združene države vojaško in industrijsko tako močne, da se jim ni treba ničesar bati in da »ne bodo nikoli druge«. Skušal je razpršiti čudno vzdušje v ameriški javnosti, ki vidi povsod same nevarnosti.

Pisma uredništvu:

Spoštovani gospod urednik,

v vašem cenjenem listu ste 25. maja objavili poročilo o predavanju dr. Guida Botterija o škofu Fogarju v Društvu slovenskih izobražencev. V spisu, izpod peresa fj, je rečeno, da so v diskusiji, ki je predavanju sledila, »nekateri menili, da je Botteri prikazal škofa Fogarja kot preveč preprost, celo naiven lik in s tem neka-ko zmanjšal njegovo veličino, medtem ko je prišlo do izraza tudi mnenje, da je bila prav v tem odlika predavanja: da je namreč demitiziralo Fogarjevo osebnost in nam jo s tem približalo ter nam odkrilo njegovo pravo veličino.«

Dovolite, da k tem stavkom dodam nekaj pojasnil. Zdi se mi namreč, da sem bil prvi, ki se nisem popolnoma strinjal s podobo škofa Fogarja, kakršno je poslušalcem s svojim izvajanjem prikazal dr. Botteri. Predavatelj je namreč večkrat uporabil izraze »candido« in »ingenuo« in primerjal Fogarjevo krščanstvo s krščanstvom Janeza XXIII. V svojem ugovoru pa sem poudaril, da nimam ničesar proti takemu osvetljevanju Fogarjeve osebnosti pod pogojem, da se hkrati tudi podčrta njegova moška pokončnost, njegov bojeviti temperament. Rekel sem, da se je škof Fogar izoblikoval v Innsbrucku, da je v Ljubljani deloval ob Janezu Evangelistu Kreku (oba sta bila pod vplivom avstrijskega krščanskega socialstva) in da je potem kot škof v svojih pridigah poudarjal, kako je boj proti komunizmu nesmiseln, če družba poprej ne zadosti potrebam nižjih slojev in delavcev. Pripomnil sem, da je nedvomno tudi res, da Fogar ni bil dosti diplomata in da je bil kdaj tudi naiven, vendar da je Fogarjevo čisto krščanstvo prihajalo predvsem od izraza v silovitih spoprijemih. In da se je nam vsem vtisnila v zavest njegova stasita postava, ko se je v stolnici Sv. Justa nemirno prestopal po prezbiteriju in svoje korenite stavke poudarjal z udarci pastoralne ob marmornate plošče, da so se kresale iskre. (Opisal sem to v poglavju, posvečenem Fogarju, v romanu »Parnik trobi nji«).

S tem sem samo nekoliko popravil Botterijevo podobo škofa Fogarja ta je bil torej res čist kristjan, a ne mil kot sveti Francišek, ki se pogovarja z ribami, pač pa klen in udaren bojevnik.

To, kar se tiče prvega dela poročila.

K drugemu delu bi si dovolil pripomniti, da se fj moti, ko meni, da smo škofa Fogarja mitizirali. Slovenska in hrvaška duhovščina je že za časa njegovega skofovanja gledala na škofa Fogarja zelo trezno, in mu odkrito priznavala vse zasluge, pa mu, ko je tako sodila, tudi kaj očitala. To je eno. Druga neizpodbitna resnica pa je, da nismo samo slovenski, pač pa tudi italijanski verniki in neverniki bili navdušeni za simpatičnega, aristokratsko dostojanstvenega, a klenega moža. Bilo je na njegovi strani protifašistično malomeščanstvo, predvsem pa revni sloji, delavske četrti v Trstu in Kopru itd. Moja prva črtica, če naj s tem v zvezi omenim tudi to, je imela naslov »Rdeči plašč«, objavil jo je v ljubljanski »Mladiki« tedanji urednik Jože Pogachnik, ki je govorila o škofu, ki pelje živež in darila brezdomcem (»sfrattati«), na Kolonkovec.

Mogoče je prav, da tukaj dodam še pripombo k f.j.-evemu stavku, kjer pravi, da »Slovenci mitiziramo pomembnejše osebnosti svoje, zlasti novejšje zgodovine«. Po mojem je ta trditev v precejšnji meri pretirana. Slovenci smo v glav-

(Dalje na 7. strani)

Razstava kraških skrinj

V Kraški galeriji v Repnu bodo v soboto, 10. junija, ob 20.30 odprli razstavo kraških skrinj, ki jih izdelujejo v mizarski delavnici Doljak iz Nabrežine. Obrtnik Doljak in njegova žena sta se z veliko vnemo, iznajdljivostjo in občutljivostjo za staro kraško hišno opremo lotila izdelovanja kraških skrinj. Razstava v Kraški galeriji v Repnu bo torej priložnost, da se tudi širša javnost поблиže seznani z njunim delom, ki vsekakor pomeni novost v našem obrtništvu.

—O—

V novi »Beneški galeriji« v Špetru so priredili prvo razstavo. Razstava obsega dvajset oljnatih slik domačega slikarja Guida de Vora. Galerijo so odprli v soboto.

Dolg praznik športa

Svetovno nogometno prvenstvo v Argentini ne poteka ravno po pričakovanjih in za zdaj so možna celo še velika presenečenja, kar zadeva kvalifikacije za polfinale. Italijanska reprezentanca se nepričakovano dobro drži in je premagala že dva težka nasprotnika, Francijo in Madžarsko. V sobotni tekmi z Argentino lahko tudi izgubi, pa bo šla vseeno v polfinale. Poleg Argentine in Avstrije je trenutno edina trdna polfinalistka. Težave pa imata Brazilija, ki lahko še celo izpade (je samo dvakrat igrala nedoločeno) in Holandija. Niti Nemčija še nima prepustnice za polfinale v žepu. Zelo

dejstvovanja, kar bi moralo utrjevati njihovo telesno in moralno zdravje, saj še vedno velja rek »Zdrav duh v zdravem telesu«. Zato jim je težko razumeti, da mnogi, vse premnogi mladi, tudi pri nas, ne izkoristijo teh možnosti in se raje vdajajo telesni in duševni mehkužnosti in lenobi. Morda pa bo nekatere le vzdramil iz te mehkužnosti dolgi praznik športa v Argentini s svojimi lepimi in napetimi športnimi boji.

—o—

JUBILEJNI KONCERT V NABREŽINI

(Nadaljevanje s 4. strani)

pevskem zboru napisal Ubald Vrabec, ki je med drugim izrazil željo, da bi večkrat slišali moški in dekliški zbor v mešani sestavi.

Jubilejnega koncerta se je udeležilo veliko ljudi, kar je med drugim vsaj skromno priznanje za veliki trud in požrtvovalnost nabrežinskih pevk in pevcev ter njihovega odličnega dirigenta.

Posamezne točke sporeda je odlično povezoval radijski napovedovalec Gregor Pertot.

Pevskemu zboru »Igo Gruden« iskreno čestita tudi naš list.

A.L.

—o—

Gorica je končno dobila svoj Turistični zavod, ki bo pristojen tudi za sosedne občine v Brdih. Deželni odbor je namreč sklenil ustanoviti ta zavod, potem ko je zadevo precej let zavračeval zaradi financiranja. Naloga novega zavoda bo seveda pospeševanje tujkega prometa v Gorici in okolici.

ISKRENO SOŽALJE

Gospe Majdi Giral-di-Bartol izražajo ob smrti sestre Zore globoko občuteno sožalje prijatelji in prijateljice. Sožalju se pridružujeta uredništvo in uprava Novega lista.

dobro se drži Tunizija, posebno pa Peru kateremu ni nihče prisojal toliko možnosti.

Ravno ti zapleti pa dajejo športu, tako tudi nogometu, njegov čar, kajti ne odločajo samo denarne in tehnične možnosti, ampak tudi pogum, požrtvovalnost in atletska pripravljenost. Ravno te odlike napravljajo šport privlačen in lep, dajejo mu tudi etično vrednost. V njem prideta do izraza tudi domovinski ponos in ljubezen. Tekmovavci se zavedajo, da se ne borijo samo za svojo čast, ampak tudi za ugled svoje države in naroda. Ravno šport daje manjšim narodom možnost, da se enakopravno pred vso svetovno javnostjo merijo z velikimi in bogatimi.

Starejše generacije blagrujejo mlade, ki imajo danes toliko možnosti športnega u-

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je 6. maja v Torontu Gospod poklical k sebi po večno plačilo našo ljubljeno sestro

ZORKO BARTOL

Svojo dolgo in težko bolezen, zlasti pa duševno trpljenje, ker je že leto dni vedela, da so ji dnevi šteti, je junaško prenašala in nam bila zgled vdanosti v božjo Previdnost, Ljubezen in Dobroto.

Že v prvih povojnih letih je z mnogimidrugimi zaorala ledino na slovenskih šolah v Trstu in okolici ter vzgajala mladino v ljubezni do Boga in slovenstva, dveh najvišjih vrednot, ki sta ji bili vodilo življenja. Tudi v Kanadi se je posvetila vzgoji mladine, med katero je bilo zelo priljubljena in spoštovana.

Njene srčne želje, da bi mogla počivati poleg svojih dragih v domači zemlji, nam zaradi nepremostljivih ovir ni bilo mogoče izpolniti. Zato nam je bilo v resnično uteho, da jo je toliko prijateljev in znancev ves čas njene bolezni tako zvesto obiskovalo in jo nato 10. maja v tako velikem številu pospremlilo na njeni zadnji poti, jo zasulo s cvetjem in dobrodelnimi in duhovnimi darovi počastilo njen spomin. Iskrena jim hvala!

Naj ji bo lahka zemlja kanadska, ki jo je sprejela vase in ji nudila poslednji dom, dokler se vsi ne snidemo v večni Domovini.

Žalujoči sestre: Zlata in Majda por. Giral-di
ter brat Marijan

Toronto, Trst, Ljubljana, maj 1978.

Pisma uredništvu:

(Nadaljevanje s 6. strani)

nem skeptični do svojih voditeljev, smo nepoboljšljivi in neuklonljivi demokrati. Drugače je seveda, ko je občestvo pod vplivom enosmerne političnega kurza; a to velja za sleherno narodno skupnost, ne samo za našo. Tako se lahko zgodi, da v določenem zgodovinskem ozračju postavimo na oltar velikega pesnika France Prešerna, medtem ko bi bilo pravično, da bi na dan našega narodnega praznika — če so že naši veliki možje v glavnem pesniki in pisatelji — slavili Primoža Trubarja, moža, ki nam je kot begunec prvi preskrbel legitimacijo za vstop med evropska kulturna občestva.

Žal smo Slovenci sploh še zmeraj podobni starim Grkom in tudi danes psihološko živimo v skupnostih, ki spominjajo na nekdanjo »polis«. Vendar bi rekel, da smo tržaški slovenski ljudje kot prebivavci pokrajine ob velikem pristanišču, čeprav smo kdaj čustveno kar izrazito sredozemski, obenem tudi zelo trezno in kdaj tudi drobnjarsko — prebujeno kritični. Zato ne bo držalo, da mitiziramo ne Kosovela ne Bidovca ne Tomažiča, pa tudi drugih ne; pri vsakem iščemo potrdilo za uveljavljanje naše narodne identitete. Vse, kar nam konjunkturni politični razvoj vsili, pa ima tudi konjunkturen pomen, ne izhaja namreč iz našega značajskega jedra.

S spoštovanjem

BORIS PAHOR

—o—

Iz Goriške

GORICA IN NOVA GORICA IŠČETA SKUPNO POT

(nadaljevanje s 5. strani)

športniki iz Celovca. Želimo poudariti, da bi na podobnih srečanjih morali biti prisotni tudi predstavniki Slovencev, ki živijo v goriški občini, in ne samo za te priliko, saj smo tudi mi sestavni del goriškega mesta.

Obstajajo še nekatera vprašanja, ki predpostavljajo nujnost medsebojnega sodelovanja in usklajevanja. V ta namen sta se pred dnevi srečala goriški župan De Simone in predsednik skupščine Nove Gorice Jože Šušmelj, ki sta obravnavala vprašanje cestne povezave Solkan - Goriška Brda in gradnjo obmejne postajališča v Vrtojbi. Dogovorila sta se tudi za prijateljski obisk goriškega občinskega odbora v Novi Gorici, ki bo sredi junija.

Lahko izrazimo mnenje, da so ti stiki potrebni in koristni za bodočnost obeh mest. Gorica je bila v deželi prvo mesto, ki je iskalo stikov s Slovenijo in s slovensko stvarnostjo; danes že lahko beležimo določene uspehe. Upamo, da se bo v to sodelovanje konkretno vključila tudi slovenska narodna skupnost.

VPISOVANJE V 1. RAZRED OSNOVNIH ŠOL

Vpisovanje v 1. razred na vseh osnovnih šolah na Goriškem bo od 20. do 29. JUNIJA od 9. do 12. ure

V poštev pridejo otroci rojeni v letu 1972. Učenci ostalih razredov bodo uradno vpisani v naslednje razrede. Morebitne premestitve morajo starši javiti.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOO 5 OOOO

Zaradi takega Papstovega velikega in pravičnega zaupanja ni mogel tudi fant zaostati in pokazal je poštenost, s katero v vsakdanjem življenju tako ni mogel kaj, in je naslednje leto plačal. Zgodilo se je gotovo redko kedaj ali nikoli, da bi bil imel kateri Papsta za norca. Tako je stari Žid urar leto na leto krošnjarij z enakim mirom in dostojanstvenostjo. Sleparyl je, kadar je mogel, ako so ga pa pri tem zasačili, je svojo ukano dobrodušno poravnal, četudi večkrat z novo ukano. Za usteže, ki so uro kritično preiskavali in se pri tem delali, kakor da so veliki strokovnjaki, je imel Papst dobro oko — to je iz vsega srca upilil. Vidite, tak je prišel in se moško držal in se delal z njim domačega in ga nagovarjal z Mojzesom: »No, Mojzes, imate danes zame kakšno dobro uro? Papst je potegnil iz žepa uro ter jo pokazal v vsem njenem sijaju. »Oglejte si jo,« je rekel. Mož si jo je ogledal in po odprl in vprašal ali je dobra. »Dobra?« je odgovoril Papst. »Jaz sam imam tako uro, sem pogledajte!« In potegnil je iz žepa eno svojih ur za primerjanje. Nato se je začelo pogajanje za ceno. Papst je zahteval od vseh drag denar, ali od takih vsevedcev, ki so se delali, kakor da kaj razumejo o žepnih urah, je rad zahteval tudi dvojno ceno. Ako mu je oni ponudil polovico, se je njegov bridki obraz še nekako bolj pomračil od samega razočaranja ob taki izprijenosti tega sveta, in vzel uro nazaj. »Nič kupčije danes.«

Toda kupec je vedel že od drugih, kakšen je Papst, zato se je pozneje zopet prikazal in tudi Papst je moža spoznal. »Pa povejte, kaj daste!« je dejal. Mož je ponudil nemara nekaj šilingov več, pa »Ne, ne in ne,« je gnal Papst in zopet izvlekel uro, jo kazal, odprl, jo zopet zaprl ter spravil v žep. Ko se je potem mož napravljal, kakor da hoče iti, je Papst globoko vzdihnil nad izprijenostjo tega sveta in je sklenil kup. Prodajal je v izgubo, kako pa, to ga bo spravilo še na beraško palico in v grob, pa kaj češ! Ko je mož svoj denar odštel in Papst izvlekel uro in jo izročil, vso svetlo in lepo z lepim vrezanim okraskom na pokrovu in je ura potem čudovito tiktakala — od tedaj ni bila več ista ura. Papst je bil segel v enega svojih zahrbtnih žepov in potegnil iz njega drugo, bila je na oko prav taka, toda bila je cenejša ura.

Vseznalec pa je utegnil biti zares hudo premeten in poleg tega se mu je morda vzbudil sum. Mogoče je zasačil Papsta pri njegovem sleparstvu in je zagnal hrup. Tedaj je Papst nad samim seboj zmajal z glavo in rekel: »Lepa je ta, pa ga le ni večjega prebrisanca od tebe! Jaz sam nisem zapazil, ti si pa zapazil!« In da bi svojega kupca zadovoljil, mu da svojo žepno uro. In temu je to jamstvo! Odrine pa s tretjo uro, z uro, ki je čisto po ceni. — — —

Tukaj na trgu je srečal Edevart zopet Armenca, lajnarja od doma in Oger ga je še spremljal. Naletel je na oba neko popolne spodaj na nabrežju. Postavila stase bila kraj živahnega trga ter godla in dela-

la vse drugo s polnim razmahom.

Tadva tovariša se v treh letih, kar sta nastopila doma pri Edevartu, nista toliko spremenila, da ju ne bi bilo več spoznati, le da je imel Armenec sedaj obe oči višnjevi in je bilo torej videti, kakor da je čisto oslepel. Siromak, lajnar v tujih deželah, to je bila njegova usoda. Marsikomu se je zasmilil in pokladali so šilinge prosjačku v skodelo, otroci in mladina so se zbirali tudi tukaj okoli znamenite lajne z Napoleonom in njegovimi generali v zlatu in pisanih barvah.

»Poznam ju, oba,« je zašepetal Edevart svojemu sosedu, »videl sem ju že!« In obrnil se je naravnost proti godcu ter vprašal: »Ali ste oslepel?«

»Da, oslepel,« je odgovoril mož žalostno ter kimal z glavo.

»Tega ne verjamem,« je rekel Edevart. Ne, kajti zapazil je, da ga je vrli Armenec precej določno pogledal, ko ga je to vprašal.

Zdajci je stopil Oger na plan in govoril glasno in se po starem zakadil v svojega tovariša z udarci in nemilimi sunki, gledalce je preletela nenadna groza, odmaknili so se ter poklicali odrasle na pomoč. Prav, tukaj je bil vsak svoj lastni stražnik. Blizu je bilo nekaj ljudi iz Namdala, zabijali so svoje pesti v Ogra, dva sta si ga vzdignila nad glave v zrak in se nespodobno rotila, da je dete v povojih, ki ga hočeta vreči v morje. No, dva moža je bilo celo Ogru preveč, nekaj časa je cepetal ter se hotel iztrgati, a je odnehal in začel prositi. Ona dva sta bila milostna, zdaj, ko sta ga tako popolnoma ustražovala, sta mu dala brco v zadnjico pa teci, kamor te noge neso. Stala sta in gledala za njim in se smeila in sam nista vedela, kako bi se postavila: prav za prav bi ga bila morala na drobne kose razsekati in narediti iz njega rezanico. Zdaj sta se obrnila k napadencu in hotela slišati njegovo zahvalo. Ta se ni zahvalil, kar stal je in javkal in si otiral lice.

»Ali si že kedaj videl tako čudno kri?« sta rekla Namdalca drugdrugemu. »Prav ga!«

»Saj ni kri,« je rekel Edevart, »to je nekaj, kar si maže na obraz. Ta dva človeka sem videl že prej.«

»Ni kri?«

»Ni in tudi slep ni,« je rekel Edevart.

Glas iz gruču mu je pritegnil! »Ne, ni slep, ne. Oba ta dva capina sem videl zgoraj v Finmarkenu, tam sta prav take uganjala, da sta pulila denar iz nas.«

Namdalcu sta stopila k možu ter ga pogledala. »Kaj nisi slep?« sta rekla.

Mož je posmrknil in odgovoril: »Slep, slep, seveda.«

Eden od Namdalcev je potegnil nož in zamahnil proti njegovemu obrazu, in slepec se je zdrznil in se v grozi odmeknil. Ne, preskušnje ni prebil. Z veliko naglico je pospravil svojo lajno in hotel oditi. Moža iz namdelske krajine mu nista nič naredila, toda kakor da sta bila v zadregi, da mu nista nič naredila in da sta se sploh vmešala

v nekaj smešnega, kar ni vredno poštene pesti. Neodločno sta stala in vtikala roke v žepe ter jih potezala iz njih. Ali ne bi bila vrgla skoraj nepravlega moža v vodo?

»Glej, da izgineš,« sta zapovedala, »saj nisi bolj slep od naju.«

»Pač, pač,« je zamrmral Armenec, »skoraj čisto slep, zelo slep.«

»Glej, da se pobereš, slišiš?«

Tako se je naključilo, da je bil lajnarjema nastop v tem kraju pokvarjen. Ubrala sta pot čez Hadselski otok na Melbo, tam sta igrala na kmetijah, uganjala svoje umetnosti ter si po malem pomagala naprej. Kaj naj bi bila sicer storila? Bila sta človeka in gomarala sta, se pretikala po svojih močeh in živela, dokler nista umrla...

Nak, z Avgustom si le utegnil več doživeti. Edevart ga je neko jutro izgubil iz oči, ko sta pustila čoln, v katerem sta prenočila, in ga ni videl do naslednjega popoldne. Tedaj je bil pijan in židane volje. Ah, ta Avgust, mornar si je vzel zopet dopust za na kopno!

Korakal je po cesti kjer je stal Edevart in strmel v starega Papsta in njegove ure. Bil je zaripel v obraz in videti srečen in govoril je sam s seboj po angleško. Nosil je svetel zlat prstan, ki si ga je tačas kupil in okoli vratu je imel nekaj svilenega, kar je bilo prav za prav gotovo za ženske, vse kakor je bilo obrobjeno z resami.

Ko je zagledal Edevarta, mu je mignil k sebi ter ga vprašal: »Ali si že jedel? Pojdi, pa jo zavijeva nekam, kjer sem znan!«

Prišla sta do krčme, kjer je bilo dobiti obloženih kruhkov in toplega založka, in sedla. Avgust je bil tukaj znan, potapljal je dekletu po laktu in jo imenoval svoje ljubico: »Prinesi mi mojo steklenico, Mattea!« je rekel. Nato se je obrnil proti Edevartu in ga pozval, naj naroči jesti, kar si le more izmisliti. »Nobena jedača na svetu ni za te predobra,« je dejal, »in Mattea, moja preljuba, ti jo takoj postavi na mizo, you bet!«

In Mattea je prinesla jedi in steklenico žganja.

Ko sta jedla, je razlagal Avgust, zakaj je izginil; da, svoje kože je oddal Klemu, Hansenu & Co, iz Trondhjema, potem pa si je hotel privoščiti dober dan, nameril se je na nekaj prijetnih tovarišev.

Edevart je vprašal: »Kaj si dobil za kožo? Kako je šlo?«

»Imenitno,« je odgovoril Avgust: ne bi si bil mislil, da mu bo toliko palo! Nato pa je razpredal da zdaj, ko se je zaročil nemara ne bo utegnil jadrati s čolnim domov.

Edevart prestrašen: »Jaz vendar ne morem čolna sam domov spraviti.«

»Sam? Saj tega tudi ne mislim. Rajši bom čoln kupil.«

»Pa saj ni na prodaj?«

Avgust je puhnil zrak skozi nos: »S tem si ti ni treba glave beliti.«

Jedla sta in zalivala z žganjem in klepetala, vmes pa je Avgust večkrat sam zapel. Edevart ni bil še svoje žive dni tako pogoščen. Da bi bili v njegovi borni domačiji videli vse to obilje!

»I čemu pa hočeš imeti čoln?« je vprašal Edevart.

(Dalje)